

Kerkuilen 2006 : de grote crash

Twee opeenvolgende jaren konden we genieten van een hoogconjunctuur bij onze kerkuilen. In 2004 konden we onze broedgevallen verdubbelen en vorig jaar groeiden we met maar liefst 60 %. Maar toch konden we reeds in 2005 de eerste tekenen van verval waarnemen. Bij enkele koppels stierven alle jongen op een korte termijn op het nest. Een duidelijk teken aan de wand. Dat er plots een abrupt einde ging komen aan het hoge niveau wisten we en blijkbaar was 2006 het jaar van de grote crash van de muizen en dus ook van de broedgevallen bij de kerkuilen. Terug met onze beide voeten op de grond.

Weinig broedgevallen betekent nog niet dat al onze broedkoppels uit elkaar gevallen zijn en dat er nergens nog kerkuilen aanwezig waren in onze nestkasten. Ondanks het feit dat het bezettingspercentage daalde met 5 tot 14,5 % waren op een aantal plaatsen beide adulten aanwezig, vaak de hele zomer, maar kwamen ze niet tot broeden door gebrek aan muizen.

In de nestkast van ons koppel in De Moeren, die we het langst opvolgen én die de twee laatste jaren er in slaagde om telkens twee keer per jaar te broeden, waren geen sporen van recente aanwezigheid (braakballen) te vinden. Hopelijk was het maar een schrikkeljaar en zijn ze volgend jaar terug present.

In een boerderij te Houtem verhuisden de kerkuilen vorig jaar van de dakoversteek aan het woonhuis naar een nestkast in de schuur. Een geluk want vanaf dit jaar konden de kerkuilen niet meer beschikken over de kapotte dakoversteek. Het dak van het woonhuis werd immers volledig vernieuwd. In de winter moesten we ook nog een interventie uitvoeren. De nieuw gestockeerde stobalen in de schuur reikten bijna tot vlak onder de nestkast zodat de veiligheid van het nest in gevaar kwam. Door de nestkast te verplaatsen boven de ingangspoort van de schuur konden we het koppel terug overtuigen om intrek te nemen in de nestkast, resultaat : drie pulli.

De sterkste West-Vlaamse kerkuilengemeente, namelijk Lo-Reninge met acht broedgevallen, werd in 2006 volledig gekelderd. Geen enkel broedkoppel kwam tot broeden. Wel waren er op drie plaatsen één adult aanwezig maar nergens een koppel. In de volledige IJzervallei, van Roesbrugge tot Diksmuide, kwam geen enkele gekende kerkuil tot broeden. Toch een merkwaardige vaststelling.

In Alveringem slechts één broedgeval te Leisele. Spijtig genoeg een mislukt broedgeval. Tijdens de eerste controle waren beide adulten aanwezig, we waren dus hoopvol voor de zomer. Tijdens een tweede controle begin september vonden we spijtig genoeg verlaten eieren.

Op drie andere locaties in Alveringem vonden we telkens de adulten in de nestkast. Hoopvol voor volgend jaar.

Een dubbel broedgeval in Ramskapelle. Vooreerst een nieuw broedgeval op de grens met Pervijze in de nestkast die we pas vorig jaar in de zomer installeerden. Deze nestkast kwam er nadat we vaststelden dat in een oude nestkast, waar er 15 jaar niks ingekomen was, op het moment van het demonteren zowel braakballen als een kerkuil aanwezig waren. Probleemloos palmden ze de nieuwe nestkast in. Het tweede broedgeval was een voorzetting van een broedgeval van vorig jaar, weliswaar met een anders samengesteld koppel.

Ondanks het feit dat het koppel in Keiem voor het vijfde opeenvolgende jaar een succesvol broedgeval voortbrachte, konden we dit jaar slechts één pulli noteren. Tijdens de voorgaande jaren waren er telkens drie pulli. Ook hier dus minder !

In het magere kerkuilenjaar 2006 is elk nieuw broedgeval uitstekend nieuws. Dankzij onze nieuwe Diksmuidse coördinator, Ben Bruynooghe, werd een nieuw broedgeval ontdekt in Esen. Een collega brandweerman uit Esen meldde dat er drie juveniele kerkuilen in z'n tuin rondvlogen. De broedplaats was een oude koker van een afzuiginstallatie van een naburig (verlaten) fabriekspand. Iedere avond kon hij de uitvliegende jongen bewonderen. Ook in twee andere, grotere kokers hadden de kerkuilen een huisvesting, getuige de braakballen onder de kokers. Maar ook in het fabriekspand zelf vonden we tal van braakballen en krijtsporen. Blijkbaar heeft het koppel er een stevige stek gevonden. Een tweetal jaar terug zag Marnic Deceuninck uit Kortemark, op de terugweg van de medewerkersvergadering, op die bewuste locatie een kerkuil overvliegen. Waarschijnlijk is het koppel al enkele jaren aanwezig op de site. Helaas zijn er plannen om van dit verlaten fabriekspand een woonblok te maken. Er zijn echter enkele problemen met deze site, dus zal dit 'dossier' wellicht nog wel enkele jaren aanslepen. Ondertussen kunnen we misschien een nieuwe locatie zoeken op een boerderij in de buurt, zodat we dit broedgeval vlakbij de Esense broeken kunnen behouden.

Ook in Adinkerke hoopten we terug op een succesvol broedgeval. Half juni, bij de eerste controle, vonden we het vrouwtje op eieren en pas uitkomende pulli. Op 19 juli controleerden we de nestkast opnieuw maar moesten helaas vaststellen dat drie pulli van een dikke maand oud dood in de nestkast lagen.

□ Gecontroleerde broedgevallen : 4

- Houtem
- Keiem
- Ramskapelle
- Ramskapelle

□ Vastgestelde broedgevallen : 1

- Esen

□ Mislukte broedgevallen : 2

- Adinkerke
- Leisele

□ Totaal aantal broedgevallen : **7 broedgevallen**

□ Aard broedgevallen

- Schuur boerderij (nestbak) → 6 **86 % (87 %**
- Fabriek → 1

□ Reproductie

- | | | | | | |
|-----------------|---|---|---|---|---|
| ▪ Pulli/nest | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| ▪ Aantal nesten | 1 | 1 | 2 | 0 | 0 |

- **Totaal pulli** → 9 pulli (36)
- **Gemiddelde** → 2,25 pulli (3,27)

□ Controleplaatsen

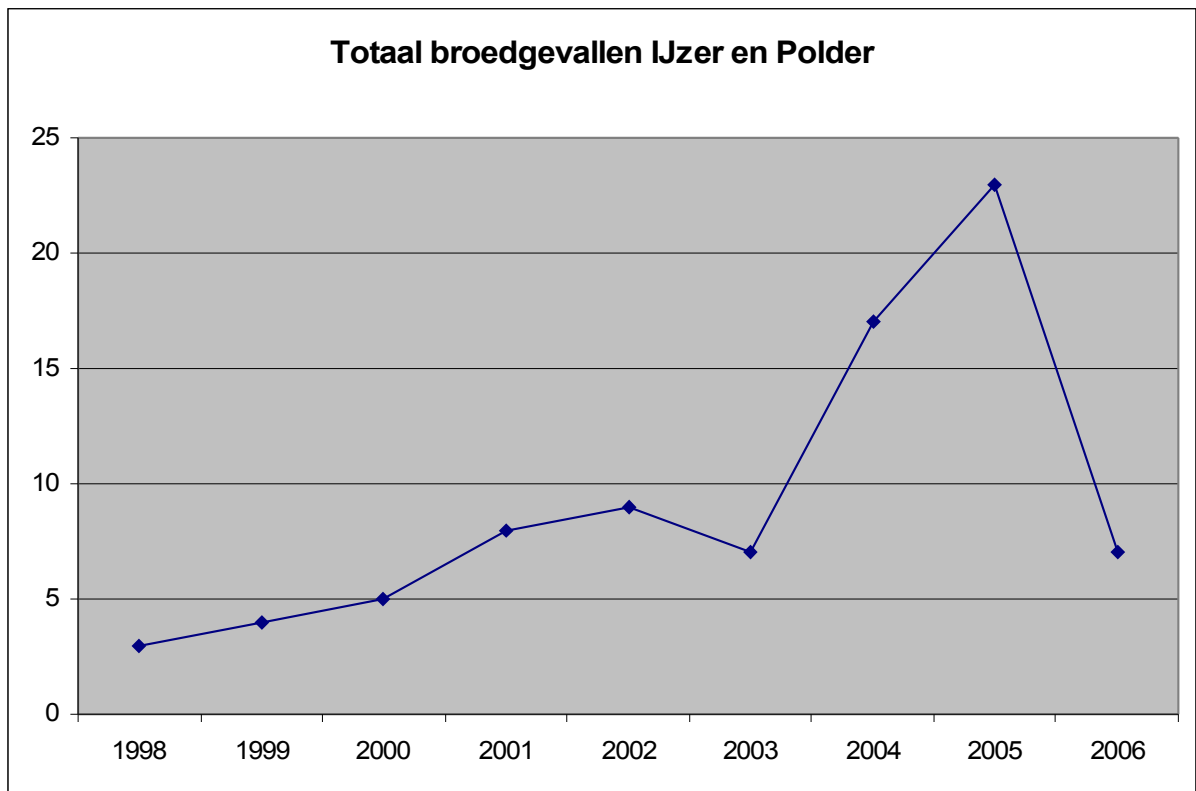
- Broedgeval → 7 3,91 %
- Aanwezig/verse sporen → 19 10,61 %
- Holenduiven / kauwen e.a . → 44 24,58 %
- Steenmarter → 0
- Niks → 106 59,22 %
- Geen controle → 3 1,68 %
- Totaal** → **179**
- Bezettingspercentage** → **14,52 % (19,44 %)**

□ Detail broedgegevens

Plaats	Datum	Eileg	Eieren	Onbevruucht	Verloren	Pulli
Ramskapelle	28/06/06	24/4				2
Adinkerke	19/07/06				3	
Houtem	04/08/06					3
Keiem	12/07/06	19/4				1
Ramskapelle	13/07/06	4/5				3
Leisele	02/09/06		3 verlaten			
Esen						3 ?

Globaal overzicht aantal broedgevallen per gemeente 1998-2006

Gemeente	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Veurne	2	2	5	4	4	3	4 (+2)	5 (+1)	1
Nieuwpoort								1	2
Diksmuide				1	3	2	4	4	2
De Panne		1						1	1
Koksijde					1				
Alveringem							2 (+1)	3	1
Lo-Reninge	1	1		2	1	2	4	6 (+2)	
Kortemark				1					
Totaal	3	5	5	8	9	7	14 (+3)	20 (+3)	7



Toestand kerkuilennestkasten 2006

	Aantal nestkasten
Alveringem	35
De Panne	10
Diksmuide	37
Houthulst	4
Koksijde	7
Kortemark	2
Lo-Reninge	29
Nieuwpoort	11
Veurne	34
	169

Kris Degraeve



Janette Troop en Bern Paret te Fortem



Ben Bruynooghe in Keiem



Ina en Ida te Ramskapelle



De kerkuil van Ina



Eén van de drie pulli te Ramskapelle



Mislukt broedgeval te Adinkerke